

v svojem delu. Seveda se Ogrri niso vzdržali dolgo na Kranjskem, vendar pa si je Matijaž Korvin lastil zemljo, saj je še malo pred svojo smrtjo zahteval v mirovni pogodbi od cesarja Friderika III., da mu posodi na to deželo 200.000 goldinarjev, kar je cesar seveda odločno odbil (Dimitz I. str. 295.). Da so bili Ogrri gospodarji v nekih krajih na Dolenjskem tudi še po smrti Matijaža Korvina, se vidi iz pogodbe, ki je bila sklenjena med Ivanišem Korvinom, sinom Matijaža Korvina, in kraljem Vladislavom II. radi izvolitve na ogrski prestol. V tej listini so navedena vsa posestva,

Matijaž Korvin potomec rumunskih pastirjev iz Erdelja, ne pa Mažar. Posebno hvali njegovo pravičnost. Ohranila se je latinska poslovnica: „Mathias obiit, justitia periit,“ in hrvaška: „Pokle kralj Matijaš spi, nikakve pravice ni.“ Kaj je bil kralj Matijaž Korvin hrvaškemu narodu, piše Klaić tako-le (str. 156—157): „Hrvaškemu narodu je ostal kralj Matijaž v dobrem spominu. On je sicer omejil moč kneževskih rodovin, posebno Frankapanov; je odstranil mnogo privilegijev premočnih hrvaških velikašev, a posebno ščitil mesta, na čelu vsem svobodno kraljevsko mesto na brdu,

STROSSMAYER BALZAMIRAN.

ki jih dobi Ivaniš, če ne postane kralj ogrski. Med temi posestvi sta tudi Kostanjevica na Kranjskem in Brežice na Štajerskem. (Str. 168.).

Vj. Klaić je ocenil Matijaža Korvina jako povoljno, kot velikega vladarja v vsakem oziru. Zanimivo je, da ta največji ogrski kralj — Mažari ga proslavljajo kot narodnega vladarja — ni pisal mažarsko. On je izdajal listine v latinskem, češkem in nemškem jeziku, tudi njegove cirilske in glagolske listine so se ohranile, v mažarskem jeziku pa nimamo nobenega spisa od njega. Treba pač vedeti, da je bil

Gradec pri Zagrebu. Hrvaškemu kraljestvu nj prikratil nobene pravice, katere je že prei imelo, ampak jih je še pomnožil, podelivši mu l. 1477. pravo, da si voli samo kapetana poleg bana. Na Ogrskem je palatinsko čast cenil tako malo, da je skozi več let ni nikomur podelil; na Hrvaškem pa je nameščal za bane zaslužne in odlične može, katerim je bila izročena težka naloga, da branijo hrvaško zemljo turških in benečanskih napadov. Vredno je še omeniti, da so pomrle za kralja Matijaža posebno v Slavoniji mnoge odlične rodbine, ki